

INDIE EN JAPAN.

De tijd nadert, dat de Duitsche indringers uit Nederland zullen worden verdreven. Dit zal geschieden door geallieerde militaire actie, waarbij zeker ook Nederlandsche land-, zee- en luchtstrijdkrachten zullen worden ingezet.

De tijd nadert eveneens, dat de Japansche indringers uit Ned.-Indië zullen worden verdreven. Dit zal eveneens geschieden door geallieerde actie waarbij, zoo mag men vertrouwen, een belangrijker aandeel in den strijd zal toevallen aan de Nederlandsche strijdkrachten.

Waarvan Nederland straks bevrijd wordt weten wij allen. Dat weten de ouders, de vrouwen en verwanten van de vele honderden, die door den vijand werden vermoord; dat weten de duizenden, die door den vijand en zijn handlangers achtervolgd, opgejaagd en mishandeld zijn; dat weet tenslotte ieder behoorlijk Nederlander. Wij worden bevrijd van een vijand, die ons land heeft leeggeroofd en leeggeplunderd en die niet één middel onbepoofd heeft gelaten om onze jeugd te verderven, onze moraal te breken, onze zeden te verstoren en onzen volksgeest te vergiftigen en te doen ondergaan.

Waarvan Indië bevrijd zal worden?

Indië wordt bevrijd van een onderdrukker, die zich daar even schandelijk misdraagt als de Duitscher hier-telende. De Japanner is in Indië gekomen, zooals in elk ander land waarin hij kon doordringen, als Aziatisch veroveraar. Indië moet, zoo wil de Japanner het, worden ingelijfd als onderdeel van het Groot-Aziatische Rijk. De leuzen van vrijmaking, die daarbij listig worden verkondigd, vormen maar een armelijke maskerade voor dit onloochenbare feit: overal in Azië, waar de Japanner doordrong, kwam hij als gewapend geweldenaar en het overweldigde land werd rauwelijks geëxploiteerd ten bate van Japan.

Om dit goed te beseffen moeten wij ons een voorstelling maken van wat de Japanners denken en voelen. Wat zijn de Japanners? Wat wil Japan?

In Japan nu heerscht sinds tientallen jaren een fel-nationalistische geest. In het Japansche volkskarakter is veel, wat ons als vriendelijk, kinderlijk en bekoorlijk aandoet. Er is wellicht geen volk, dat zoo veel van bloemen houdt. In elk vertrek der propere woningen is iets wat leeft, een plant, een enkele bloem, een goudvisch in een kom. Men heeft liefde voor de natuur, de bergen, het oosch. Die schoone natuur moet echter den Japanner

als bewijs gelden, dat hij uit den hemel stamt, dat zijn land een rijk der goden is en dat hij in de wereld een heilige roeping heeft te vervullen. Dit fataal motief van zelfverheerlijking is door de super-patriotten opgevat en uitgesponnen, tot het van millioenen eenvoudige, natuurlievende en beminnelijke Japanners een volk heeft gemaakt, dat bezeten is door machtsdrift en door groothedswaan.

Reeds in 1858 zei graaf Hotta: „Het doel moet voor oogen gehouden worden. De grondslagen moeten gelegd worden voor Japan's hegemonie over alle naties". Als men bedenkt, dat toen pas vier jaar tevoren Japan voor het eerst sinds eeuwen contact met vreemde naties verkreeg, zal men erkennen, dat deze aspiraties zéér tijdig zijn ontstaan....

In 1888 zei graaf Tani, terug van een reis door Europa: „Door militaire voorbereiding moet ons land veilig gemaakt worden, om dan te wachten tot de ver-warring in Europa is-toegenomen, wat eerlang gebeuren moet. Dan zal Japan de voornaamste natie van het Oosten zijn".

Tusschen die twee polen, het ideaal van een Japansche heerschappij over Azië en de droom van een Japansche wereldoverheersching, heeft het Japansche nationalisme zich sindsdien bewogen.

Die gedachten wortelden diep. Zij groeiden en woerden voort. Telkens opnieuw kwamen zij tot uiting. Soms voorzichtig, versluierd, bedachtzaam; dan weer fel, openlijk, brutaal. Maar altijd weer klonk dat ééne motief. Zoo graaf Hayashi in 1895: „Japan moet rustig zijn en alle verdenking in slaap wiegen en wachten op den dag, die eens zal komen." Markies Okuma in 1915: „wij moeten meer kracht ontwikkelen om achter onze diplomatie te staan". Generaal-majoor Nonakä in 1918: „Het einde van alle wereldpolitiek zal de verovering der wereld door één almachtig rijk zijn. Japan moet deze rol vervullen". Generaal Araki, de sterke man achter premier Hirota in 1931: „Iedere Japanner is gereed om de heilige missie te vervullen. Het Mantsjoerische incident heeft ons onze lotsbestemming en onze plicht doen zien. Deze nationale geest zal eens door de wereld erkend worden". Amau, de woordvoerder van het departement van Buitenland-sche Zaken, in 1934: „Japan zal de uitsluitende verantwoordelijkheid op zich nemen voor geheel Azië aan den Pacific". En premier Hirota zelf in 1934: „Japan streeft een Monroeleer voor geheel Azië na".

Zoo dreunde en dreigde het al vele jaren in Japan's leidende en vooral militaire kringen.

Deze geest is in Japan zelf oppermachtig en allesoverheerschend geworden. Alle tegenkrachten, bepaalde democratische vormen, een zeker begin van vakbeweging en de belangen der bedrijfswereld, werden overwonnen. De middelen, die door de militairen en de super-patriotten daartoe werden toegepast, waren zeer doelmatig: zij reikten van overreding tot propaganda en van afpersing tot politieke moorden. Het „Zwarte Draak Genootschap“, waaraan „Jimmu“, de „Nationale Stichting“, de „Betere Wereld Vereniging“ en allerlei bonden van officieren en oud-militairen ondergeschikt zijn, is een geheim genootschap met millioenen leden, waarvan Toyama de almachtige leider was. Hij was reeds machtig, toen Japan in 1895 den oorlog tegen Rusland begon; in 1915 waren het Toyama en zijn volgelingen, die Japan er toe brachten den wereldoorlog te gebruiken voor een aanval op China; in 1931 zijn het Toyama's tot moord opgezweept cadetten, die de regeering dwingen generaal Araki toe te staan Mantsjoerije te veroveren. Toyama, zoo getuigt in 1933 een deskundige, „Toyama heeft in Japan den politieke moord tot een respectabel wapen verheven“.

Minister Inouye was geen vriend van Toyama. Hij werd vermoord. Baron Den van de Mitsui—Mitsubishi was geen vriend van Toyama. Hij werd vermoord. Minister Inoukaï was evenmin een vriend van Toyama en hij werd eveneens vermoord. Deze Toyama, de machtigste figuur van Oost-Azië, telde zijn aanhangers hij millioenen; tienduizenden kwamen op zijn verjaardag knielen bij zijn eenvoudige woning en duizenden waren blindelings bereid hun leven voor hem te geven.

De kleine generaal Araki, de „samurai van de twintigste eeuw“, heeft Mantsjoerije veroverd. In donkere kimono gekleed, gehurkt op zijn tatami-matten, schreef hij eerst de opwindende verklaringen voor de pers, bestemd om de aarzelande oudere staatslieden, de diplomaten en de industrieelen in het gelid te brengen. Bij wijze van ontspanning schreef hij „hokku“ — kleine gedicht-epigrammen van zeventien lettergrepen — over den Japanschen geest, of over kersebloesems. De kers, die op den grond valt, symbool van de volkomen onbaatzuchtigheid van het Japansche volk, was een geliefd motief. Toen trok Araki uit en veroverde Mantsjoerije in één grimmige stormloop. Hij zou verder geloopt hebben, als de hoogste machthebbers hem niet weerhouden hadden. Araki zei toen: „Als de Sowjets niet ophouden met ons te hinderen, zal ik Siberië van hen zuiveren, zooals men de vliegen uit zijn kamer drijft“.

Araki was de paradefiguur op de sinds 1933 door Matsuoka belegde samenkomsten van lieden uit Indië, Perzië, Afganistan, Siam, Malakka en de Filippijnen. Daar trad hij op als symbool van de „bevrijding“ van Azië door de Japanners. Toen reeds trok Japan opstandige figuren uit te „bevrijden“ landen tot zich; zij mochten in Japan vrijelijk revolutionnaire leuzen verkondigen, zoolang die maar tegen andere mogendheden gericht waren. In Japan zelf waakt een „wet tegen gevaarlijke gedachten“ en een tot drastische arrestaties klare politie voor elke interne rustverstoring. Op dergelijke bijeenkomsten plachten dan Araki en anderen Japan te introducereen als de bakermat van Aziatische vrijheden.

In China, in Mantsjoerije, in Korea, in Formosa verkondigde men die leuzen niet. Daar beperkte Japan zich tot de realiteit.

Tot de realiteit, die op Formosa de inheemsche bevolking indertijd liet samendrijven in een met prikkeldraad omheind gebied, dat zij nimmermeer verliet; die op Korea elk begin van onafhankelijkheidsstreven in bloedige onderdrukking liet smoren; die in China en in Mantsjoerije door bruto geweld van wapenen de Japansche heerschappij liet vestigen.

Die geest van verovering dreef de Japanners ook naar Indië. Zij zijn er gekomen door militair geweld en met datzelfde geweld handhaven zij hun overheersching. Reeds hebben zij het land verdeeld: Sumatra wordt van Singapore uit bestuurd; het overige Indië van uit Batavia.

Als overal elders trachten de Japanners zich ook in Indië als vrienden der bevolking voor te doen, ofschoon zij Indië nog onder militair bestuur lieten en er niet, als in Burma en de Filippijnen, schijn-regeeringen in het leven riepen.

Daar zij het geheele bestuur ondergeschikt maken aan de oorlogs-economie en de geheele productie op militaire doeleinden hebben ingesteld, waartoe onder anderen gedwongen arbeid en heerdiensten zijn ingevoerd in een mate, die Indië sinds eeuwen niet heeft gekend, mag men aannemen, dat de inheemsche bevolking zich over den aard en over den door de Japanners gewenschten duur dezer overheersching weinig illusies zal maken.

De Indonesiërs, de Chinesche ingezetenen en de Europeesche burgerij, die thans onder het harde juk van Japansche heerschappij gebukt gaan, kunnen zich slechts sterk voelen in de zekerheid van de komende bevrijding. Die bevrijding, waartoe Nederlandsche en Geallieerde troepen schouder aan schouder zullen staan, zal Indië op den weg der ontwikkeling brengen als gelijkgerechtigd en zelfstandig deel van het Koninkrijk der Nederlanden.

Generaal Montgomery, Opperbevelhebber der Britsche invasietroepen, tijdens een bezoek aan een wapenfabriek. De arbeiders, voor een groot gedeelte vrouwen en meisjes, verbreken de afzetting om den populairren Generaal de hand te drukken.

VORDERING VAN BURGERS.

Overal in den lande worden burgers gevorderd om graafwerk te verrichten of op andere wijze te worden ingeschakeld in de directe oorlogvoering van den vijand. Dat de vijand het volkenrecht vertrapt verwondert ons niet meer.... De nazi's laten zich immers door niets weerhouden!

Ook ridderlijkheid is hun volslagen vreemd. Zoo werden in Goes meisjes opgehaald om munitie te verpakken. In Rotterdam werd de schooljeugd vanaf 16 jaar meegevoerd om te graven. Een protest van de schoolhoofden had hier echter uitwerking. Zelfs NSB-burgemeester Müller vond dit „niet gewenscht“ en gaf zijn secretaris Mr. Dijkhuis — den aanstichter van deze kinderoorlog — opdracht, deze maatregel ongedaan te maken. Iedereen dient zich voor oogen te stellen, waartoe deze gedwongen dienst voor den vijand leidt:

WANNEER STRAKS DE AANVAL KOMT, ZAL HET SNEUVELEN VAN VELE DAPPEREN TE WIJTEN ZIJN AAN HET WERK VAN HEN, VOOR WIER VRIJHEID ZIJ VOCHTEN!!!!

TRACHT DE SLAVENHALERS TE ONTLOOPEN. WANNEER DIT ALLEEN VERANDERING VAN BED BETEEKENT, IS DIT PLICHT!!!!!!

HET VOORTGEZETTE INTERVIEW MET GEOFFREY MACDONALD.

ergens in een huis, ergens in een stad, ergens in Nederland.

Wéér zitten wij tegenover Geoffrey Macdonald, den piloot, die op zoo'n wonderbaarlijke wijze aan den dood ontsnapte (Zie OV No. 7), en stellen Macdonald vragen over onderwerpen, die de vorige maal nog onaangeroerd bleven. Hieronder volgt het verslag.

Nadat onze groet bij het binnenkomen ditmaal tot onze verrassing beantwoord is met een opgewekt: „Choedenmiddach”, hebben we weer gauw de draad te pakken.

„Well, Geoffrey, vorige keer spraken we af, dat je ons nog vertellen zou . . . „The Coastal Command and the bombing” („Het Coastal Command en het bombarderen”) vult hij aan.

„Juist”. En dan vragen wij maar meteen: „Wat is dat eigenlijk, Geoffrey dat Coastal Command?”

„Ja, dat is een afdeling van onze luchtmacht; de luchtmacht is namelijk verdeeld in drie groepen:

1. Bomber Command (bombardementsvliegtuigen).
2. Fighter Command (jachtvliegtuigen).
3. Coastal Command (vliegtuigen, die de kust van en de wateren rondom Engeland controleren).

Dit controleren moet men zich ruim voorstellen, want bij het patrouilleren over de Atlantische Oceaan gaan wij tot 400 mijl (ongeveer 650 km.) van de kust af! De taak van het Coastal Command is voornamelijk: verkennen, signaleeren en tot zinken brengen van duikboten en convooyen, beschermen van eigen convooyen en het redden van verongelukkete vliegers. Wij gebruiken daarvoor . . .

„Ho, ho, stop Geoffrey” roepen wij. Hij heeft zich kennelijk voorbereid op dit interview en is zóó op dreef, dat wij het nauwelijks kunnen bijhouden. „Spreek een beetje langzamer, please a little slower!”

Wat langzamer vervolgt hij: „Yes, well, we gebruiken daarvoor talrijke vliegtuigen. De viermotorige Flying Fortresses, Liberators en Halifaxes, de tweemotorige Lockheed Hudsons, Beaufighters, Wellingtons en ook vliegboten: Sunderlands (4-motorig) en Catalines (2-motorig).

Om de vliegtuigen van het Coastal Command te onderscheiden van de vliegtuigen van Bomber en Fighter Command zijn zij geheel wit geschilderd. Voor reddingen hebben zij een zoogenaamd Lintholme-apparaat aan boord. Dit is een rubberboot, voorzien van een buitenboordmotor. In deze rubberboot bevinden zich pakken (cartons) met voedsel, ook vuurpijlen (phlares). Bij reddingswerk wordt deze boot op zee neergeworpen bij de in zee neergestorte vliegers.”

„Maar er is toch een speciale reddingsdienst voor deze gevallen”? onderbreken wij.

„Inderdaad. Dat is de Air-Sea Rescue Service. Maar wij waarschuwen deze dienst, dat er werk aan de winkel is. Wij werpen dan een rookbom (smokebomb) uit. Deze rookbom geeft bij explosie een sterke rookontwikkeling, die de opmerkzaamheid van de reddingsdienst trekt.

Zoo hebben wij eens 185 vliegers gered in één week tijds. Dit redden is evenwel niet de voornaamste taak van het Coastal Command. Dat is en blijft het duikbootjagen. Daartoe zijn wij voorzien van dieptebommen of 1 torpedo óf 2500 kilogram gewone bommen. Tevens hebben speciale instrumenten, die ons de aanwezigheid van een duikboot signaleeren. Sedert dien is het Coastal Command een van de doodlijkste wapenen geworden in de duikbootbestrijding.”

„Goed, Jef, maar ieder gesignaleerde duikboot is toch niet altijd een vijandelijke duikboot! Hoe merk je dat?”

„Oh, daar zijn maatregelen voor getroffen. De positie's van de Geallieerde duikboten zijn nauwkeurig bekend. Dáár kun je al rekening mee houden. Ten tweede

staan wij met onze duikboten in radiocontact. Dit radiocontact vindt plaats op golflengten, die iederen dag wisselen; de mededeelingen zijn in code. De uitzendingen van onze duikboten zijn trouwens voor andere vijandelijke duikboten gestoord, niet voor vliegtuigen. Tenslotte worden nog speciale seinen gegeven, o.a. een kleurensignaal, dat eveneens iedere dag wisselt, (de zg. Colour of the day—de kleur van den dag). Dat dit systeem voldoet, blijkt hieruit, dat nog geen eigen duikboot per vergissing door eigen actie verloren ging. Maar des te meer duikboten van den vijand, dank zij onze uitvinding om een duikboot, al dan niet onder water, op te sporen. De duikbootoorlog is gewonnen. . . . door óns!”

„De dienst is zeker niet zoo vol afwisseling, als bij het Bomber Command of het Fighter Command?” vragen wij.

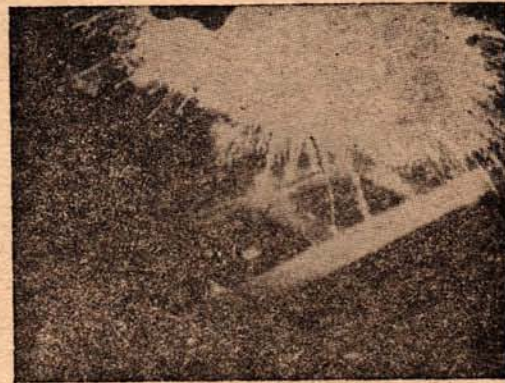
„Nee”, zegt Macdonald, „maar daarbij moet U vooral bedenken, dat bij het Coastal Command het wéér een groote rol speelt. Veel van onze tochten zijn uiteraard over de Atlantische Oceaan en aan de Westkust ervan kan het wéér weken en weken achtereen zóó zijn, dat zelfs onze moderne vliegtuigen beter doen thuis te blijven. Zoo heb ik eens 6 weken vastgezeten in een klein gat aan de Westkust. En dát is vervelend!”

„Hoe lang was je bij het Coastal Command?”

„Acht maanden. Toen ging ik over naar het Bomber Command.”

Dáár moeten we het ook nog over hebben, want wij willen nu ook eens uit zijn mond hooren, hoe de RAF het klaarspeelt om zoo feilloos schapen, koeien, cultuurmonumenten en dergelijke te raken. Vandaar onze volgen de vraag: „Vertel eens iets over de techniek van het bommenwerpen, Macdonald?!”

„Secret instruments (geheime instrumenten) spelen hierbij een groote rol”, zegt hij „Er zijn bepaalde vliegtuigen, de zoogenaamde pathfinders, (lett. padvinders) die tot taak hebben het doel te vinden. Deze vliegtuigen vliegen vóór de eigenlijke bombardementsvliegtuigen uit. De pathfinders zijn uitgerust met geheime instrumenten, waarmee bepaald kan worden waar het doel precies ligt, ongeacht duisternis of bewolking. Hebben zij hiermee het doel gevonden, dan palen zij dit doel af, door met zeer precies werkende richtapparaten, op de vier hoeken van het doel, sterk licht uitstralende bommen te werpen. De vliegtuigen die dit doen worden „groundmarkers” genoemd, omdat zij de „groundmarks” (de grondmerkteekenen) aanbrengen. De hierop volgen-

Een „Groundmark” (grondmerkteeken)

de pathfinders werpen nu *boven* deze, reeds door de „groundmarkers” afgepaalde rechthoek, in de lucht, lichtkogels uit. Deze vliegtuigen worden „skymarkers” genoemd, omdat zij het doel door „skymarks” (lichtmerkteekenen) aanwijzen. De aanvallende bommenwerpers vliegen over deze lichtkogels (eerste doelaanwijzing!) heen en werpen hun bommen binnen de, door de groundmarks, afgepaalde rechthoek (tweede doelaanwijzing!)

Maarschalk Tito, die het bevel voert over een leger van 250.000 Joegoslavische partizanen.

Op deze wijze is een systematisch vernielen van fabriekscomplexen mogelijk: een reeds getroffen deel wordt namelijk niet overbodig gebombardeerd."

Hoe werken de geheime instrumenten, die dienen om het doel op te sporen?" (Want dat een duikboot door middel van stralen of golven ontdekt wordt, kunnen wij ons voorstellen. Een duikboot is een staal massa, temidden van niets dan water; een afwijking van stralen of golven tengevolge van de aanwezigheid van een duikboot te constateeren, moet mogelijk zijn, maar hoe zit het met een landdoel!)

"Ja", zegt Geoffrey, hoe dát zit, weet ik werkelijk niet. Ik geloof, dat maar heel weinig mensen dat precies weten. Wel moeten we er uiterst voorzichtig mee zijn. Moet bijv. een pathfinder een noodlanding maken, dan worden alvorens de bemanning het toestel verlaat, een paar knoppen ingedrukt. 30 seconden later zijn de instrumenten vernield en staat het toestel in brand."

Dán gaat Geoffrey zelf over naar een ander, veiliger terrein!

Hij begint te vertellen over het gevaar, dat de pathfinders loopen.

"U begrijpt, dat de Duitsche afweer, in dit geval de nachtjagers er - wild - op zijn, om pathfinders neer te schieten. Want bij deze bombardeertechniek zijn zij, de pathfinders, de leiders. Iedere kleine groep vliegtuigen en ieder alleen vliegend toestel is waarschijnlijk een pathfinder; ook de vijand weet dit. Van beide zijden worden dan ook allerlei trucs gebruikt om de aanvallen volgens deze techniek te doen slagen aan de eene kant, te doen mislukken aan de andere kant. De Engelschen, die sky- en groundmarks aanbrengen bij doelen, die ze niet gaan bombardeeren; die pathfinders uitrusten, die geen pathfinders zijn; de Duitschers, die op 't platteland valsche ground en skymarks aanbrengen, om de in aantocht zijnde bommenwerpers te misleiden. Het gevolg hiervan is dat tegen deze trucs weer maatregelen moeten worden genomen: speciale kleuren bij het ground en skymarks bijvoorbeeld! Ja, bombardeeren is niet zóó eenvoudig!"

En dat kunnen we ons nu levendig voorstellen!

Weer is de tijd snel gegaan. Het is langzamerhand tijd om te eindigen. We informeerden naar zijn vertrek, want Jef staat op het punt om terug te gaan. „Dinsdag a.s." zegt onze gastheer.

„Nou Geoffrey, we hopen dat je veilig overkomt",

zeggen wij. „En mocht je onverhoopt nog eens neerstorten, dan kom je maar weer terug!"

„Dát kan niet", zegt Jef. „Want wij worden nooit meer bij dezelfde afdeeling teruggeplaatst. Waren we, toen we neergeschoten werden, bij Bomber Command, dan komen we bijv. na onzen terugkeer bij Coastal Command. We kunnen dus nooit meer neergeschoten worden boven Europa!"

„Ja, die weer teruggekomen piloten bestáan niet!" zegt onze gastheer nadrukkelijk. „Dit is altijd provocatie en... een geliefkoosde provocatie. Helaas vaak succesvol!" We knopen dit in onze ooren en maken aanstellen om te vertrekken. Maar Geoffrey blijkt nog iets op zijn hart te hebben.

Het is een merkwaardige gebeurtenis, die hij vertelt: „U weet natuurlijk, dat een in nood verkeerend vliegtuig zijn bommen uitwerpt, om sneller te kunnen manoeuvreren! Het bevel om dit te doen wordt door den commandant van het vliegtuig gegeven en luidt: Jettison bombs! (laat je bommen vallen). In uiterste nood krijgt de bemanning bevel om het vliegtuig te verlaten. Dán beveelt de commandant: Bale out! (spring eruit). Eens verkeerde een vliegtuig in groot gevaar. Het was al ernstig beschadigd en de bemanning verkeerde in groote spanning welk bevel gegeven zou worden. Maar de commandant wachtte en wachtte en er kwam maar geen bevel.

Of het nu kwam door het lange wachten of door de groote spanning óf door de geweldige vermoeden is niet bekend, maar toen de commandant, nog onverwachts, het bevel gaf: Jettison bombs! (laat je bommen vallen), verstond de gunner (kanonier) blijkbaar: Bale out! (spring eruit) en sprong vlot uit het vliegtuig. Hij is veilig in krijgsgevangenschap geraakt, maar onaangenaam voor hem was, dat zijn vliegtuig toch nog kans zag om Engeland te bereiken. Dien dag luidde het rapport niet: One of our aircraft, maar one of our men is missing! (niet een van onze vliegtuigen, maar een van onze menschen wordt vermist!)"

Na deze grappige geschiedenis is het moment van afscheid gekomen. We wenschen Geoffrey Macdonald het beste toe!

Nog eens even Mijnheer de Hoo.

Wist U, dat de Hoo, directeur van Centraal Distributie Kantoor, óók den 10den Mei herdacht heeft?

dat de Hoo dien 10den Mei voor het gebouw van het CDK met een fietsbel stond te rinkelen?

dat de Hoo daarna door zijn secretaris naar binnen is geloodsd omdat hij anders bezig was gebleven met de eene deur in en de andere deur uit te gaan?

dat de Hoo daarbij in gezelschap van een firmant van De Gruyter en Hein was; beiden in kennelijken staat?

dat de Hoo 13 Mei met zieken-verlof is gegaan?

dat de Hoo tóch een uitstekend ambtenaar is? dat de Hoo aan zijn CDK recherche opdracht gaf om een meisje, dat bij het CDK werkzaam was, te arresteeren en uit te leveren?

dat de Hoo dit deed, omdat het meisje ziekte verlof gevraagd had, daar zij bevreemd was om als gijzelares voor haar broer te worden opgepakt?

dat de Hoo in een brief van begin Mei aan een van zijn Duitsche vrienden schrijft: „Ik heb mij op het standpunt gesteld, dat de Arbeitseinsatz onvoorwaardelijk moet worden doorgevoerd."?

dat de Hoo tóch een uitstekend vaderlander is?

dat Ons Volk hoopt, dat ons volk zich in de naaste toekomst zal weten te herinneren, wie een goed vaderlander was?

ONS TWEEDE FRONT.

Een ernstig woord tot de Zwarte Handelaren van den Arbeid.

Nu het vier jaar geleden is, dat Nederland direct in den oorlog werd betrokken, gaan onze gedachten terug. We zien vier jaren van smart en tranen, van harden strijd en van zorg. We zijn er aan gewend voortdurend in onzekerheid te zijn en niet te weten hoe, waar, en óf wij morgen zullen leven. Wij zijn gehard. We hebben geleerd onderscheid te maken: Voor of Tegen Nederland. We hebben den ongelijken strijd aangedurfd. Vier jaar lang voerde Nederland oorlog. Samen met Engelschen, Russen, Amerikanen, Chineezers, Yoegoslaviërs, Noren, Polen, noem ze maar op. Nederland vecht op zijn manier, met andere wapens, maar met dezelfde overtuiging als alle vrijheidsstrijders. Nederland strijdt!

Deze strijd is er één op twee fronten. Twee vijanden van Nederland zijn er, naar twee kanten moeten wij ons verdedigen: tegen de Duitschers en tegen de vijanden in den rug. We hoeven de Nederlanders niet meer te vertellen, dat de Duitscher en al wie met hem heult, zijn vijand is.

We weten al lang wat we van Duitschers en N.S.B.ers te verwachten hebben en vergeten niet licht wat ze ons hebben aangedaan.

Wat is nu ons tweede front? Is het de strijd tegen de vijfde colonne, tegen de Gestapo-handlangers? Ja, maar het is nog veel meer. Het is de strijd tegen ieder, die bewust of onbewust het vaderlandslievende werk afbreuk doet. En deze strijd is even fel als die tegen de Duitschers; ook hier vergeten we niet.

Denkt U maar eens aan den handelaar, die zijn waar liever tegen zwarte prijzen (soms zelfs aan de Duitschers) verkoopt, dan tegen redelijke prijzen aan zijn misdeelde landgenooten. Hoeveel boeren, hoeveel winkeliers en sjacheraars probeeren niet uit den nood van ons volk voordeel te trekken? Steekt U de hand eens in eigen boezem! Gaat het U alleen om Uw eigen voordeel, of hebt U ook iets voor anderen over?

Over veel andere binnenlandsche vijanden hebben wij reeds geschreven: Over de dienstkloppers, vele ambtenaren, die niet begrijpen, wat de Nederlandsche zaak van hen vraagt. Over de vrouwelijke postbodes en conductrices, die den man het land uit werken; Over de nieuwsgierigen en kletsers, die door hun praatzucht de goede strijders in handen van de gestapo spelen; Over de aannemers, die zoo hun best doen om opdrachten te krijgen van de Weermacht.

Er is nóg een groep waarover tot nu toe te weinig is gesproken. Het zijn de arbeiders, die vrijwillig in Nederland voor den vijand werken.

Tienduizenden arbeiders wisten zich aan deportatie naar Duitschland te onttrekken. Waarom deden zij dat? Zeer velen omdat zij niet voor den vijand en tegen hun vaderland wilden werken. Zij aanvaardden daarvan de gevolgen en doken onder dikwijls in moeilijke omstandigheden. Voor hen en voor hun familie wordt gelukkig in toenemende mate door het Nederlandsche volk gezorgd.

Maar hoevelen zijn er niet die hier bleven omdat zij bang waren voor bombardementen en slecht eten in smerige kampen, terwijl het vaderland en alle andere hoge waarden, waarvoor wij strijden, hun koud laten?

In de eerste plaats zij, die zich bij voorbaat veilig stelden door meteen vrijwillig voor de Weermacht te gaan werken, of die zich opgaven zoodra zij een oproep voor Duitschland kregen. Maar ook al die arbeiders, die nog niet weg hoefden, en die hun oude werkgevers, boer, tuinder, kleine ambachtsman in de steek lieten om voor wat meer loon te gaan werken bij de Weermacht.

De laatste tijd zijn er ook veel onderduikers, die hun schuilplaats verlaten, om voor de Weermacht te gaan werken. Zij weten dat de Duitschers hen niet zullen straffen en verdienen meer dan welke organisatie of clandestiene werkgever ook aan ondersteuning of loon

kan betalen. Als zij de kans krijgen, probeeren ze van de ondersteuningsorganisatie, die ze tot nu toe hielp, nóg een bonkaart te krijgen, hoewel ze er als weermachtarbeiders natuurlijk legaal óók al een krijgen.

Zoo kwam onlangs een arbeiders, die f 30.— per week ontving mededeelen, dat hij voor f 60.— per week kon gaan werken. Als men hem die f 60.— per week nu ook wilde uitbetalen, zou hij niet gaan werken.

Zij allen behooren tot de zwarte handelaren! Het zijn de zwarte handelaren van den arbeid!! Ook tegen hen moet onze strijd zich richten. Zij vormen ons tweede front.

Tegen hoge loonen en tuk op premies laten zij zich door het land slepen om onze huizen te sloopen, onze bosschen te kappen, onze plantsoenen te vernielen en bunkers en versterkingen te bouwen, van waaruit straks dood en verderf zullen worden gezaaid onder die zonen van ons volk en van onze broedervolken, die onze ketenen komen verbreken.

Voor dag en dauw staan zij aan tram en trein, pas 's avonds laat keeren zij naar huis terug, en terwijl zij vroeger over allerlei werkelijk of vermeend onrecht zoo ongeremd konden kankeren, is nu reeds een slaafsche vrees voor den baas en voor de Duitschers merkbaar. Wel treden ze veelal nog ruw op, maar dat is dan tegen hun medereizigers in trein en bus of tegen elkander.

Overigens zijn ze niet ontevreden. Geld verzoekt de arbeid, nietwaar? Wat kunnen hun land en volk schelen? Zij hebben altijd werk en verdienen zoo veel, dat ze zonder bezwaar zwart kunnen koopen; ze zien er allemaal gezond uit; het havelooze is voor hen niet altijd noodzaak, maar ook een teeken van flinkheid.

Voor hu nmedarbeiders, die wél gedwongen voor de weermacht werken, en die niet de moed of de mogelijkheid hebben om zich daaraan te onttrekken, vormen zij een gevaar. Wie denkt er aan eerlijkheid in een dergelijke omgeving? Als je ziet en weet dat er om je heen gestolen wordt en dat de baas met dubbel krijgt schrijft? In een wereld, waarin een goede baas niet allereerst een eerlijk man is, maar wel degene, die nog eens wat extra's afschuift en je z.g. joviaal behandelt?!

Hebben zij wel er eens bij stil gestaan dat hun baas en de Duitschers, maar ook zij leven ten koste van ons volk? Dat de groote winsten van den baas, maar ook hun hoge loonen en premies, worden betaald door hun landgenooten, waarvan er miljoenen praktisch gebrek lijden?

Wij moeten hen er steeds weer op wijzen hoe schadelijk hun handelwijze is. Zij moeten ook weten dat zij straks, als wij weer vrij zijn, ter verantwoording zullen worden geroepen. Maar verder moeten wij niet het woord tot hen richten. Door ze links te laten liggen, zooals we dat met N.S.B.ers doen, moeten wij ze laten voelen wat wij van ze denken.

Ook op ons tweede front moeten wij aldus hard vechten. Egoïsme kunnen we niet uitroeien, maar we koesteren wel de stille hoop dat zij, die zich van het gevaar op ons eerste front bewust zijn, ons zullen willen steunen. Zorgt ervoor dat een ieder, ook de misschien wat slappe, maar toch goedwillende weermachtarbeider, die nog kan onderduiken of misschien nog wat kan saboteren de toestand duidelijk wordt. Zorg dat we in den rug gedekt zijn, dat we al onze aandacht kunnen besteden aan ons eerste en belangrijkste front! Op dat front zullen wij den vijand verslaan!

Mijnheer Prins voelt nattigheid.

In O. V. No. 6 publiceerden wij een artikeltje over mijnheer Prins, een aannemer, die schatten verdiend had, natuurlijk aan de weermacht! Dit artikeltje was getiteld: Een typisch voorbeeld.

Mijnheer Prins heeft dit artikel gelezen. En bij een bezoek aan de Noord Oost Polder zei hij: „Het was mij twintigduizend gulden waard geweest, wanneer dat niet gepubliceerd was. . . .”

U merkt het, mijnheer Prins is ook daarin een typisch voorbeeld!

„Velen onzer bondgenooten heb ik gesproken over onze jongeren en ik heb kunnen constateeren hoe de besten onder hen, die waarlijk bereid zijn hun leven te geven voor het vaderland, zich toch bewust zijn, hoeveel minder groot hun aandeel in den strijd kan zijn, dan van hen, die onder den bezetter leven, en hoe velen tot hen opzien!”

H.K.H. Prinses Juliana voor Radio-Oranje op Haar verjaardag, 30 April 1944.

WEER EEN GEWOON VERHAAL.

U had laatst een gewoon verhaal, mijnheer, en dat verhaal heeft mij goed gedaan, omdat het zoo eenvoudig was. Ik weet niet, of het Uw bedoeling is nog meer van van die eenvoudige verhalen te hebben, van die dingen die *waar gebeurd* zijn en waar je eigenlijk van zou leeren vloeken.

Ik kwam laatst van mijn werk en zag een maat in de tram, die ik van vroeger kende. Wij gingen daarna dezelfde kant uit en zoo onder een praatje, staat hij opeens stil en begint hardop te vloeken. Nou, meneer, ik ben 's avonds nog eens even bij hem aangelopen, en toen heb ik het heele verhaal gehoord. Hij had papieren in zijn zak vol met cijfers en andere dingen, en toen de kinderen naar bed waren vertelde hij er alles van. Ik zal het maar kort maken, anders is Uw krant te klein. Hij werkt als magazijnmeester, doet er niet toe waar

„Wij vragen heusch geen Heldendom Maar buig die ruggen minder krom!”

Op een dag komt er een boodschap, dat hij ergens komen moet en voorraden opnemen, want er waren tekorten en ze moesten daarvoor een paar betrouwbare menschen hebben. Hij den volgenden dag er naar toe. Wat voor voorraden wist hij niet en hij moest op een adres komen dat hij niet kende. Daar vandaan gingen zij met een auto, 's ochtends al vroeg. En nou komt het hierop neer, dat het de voorraden van mijnheer de rijkscommissaris waren!

Op die papiertjes, die ik zag, stonden de cijfers. Hoeveel tekorten er waren weet hij niet, dat hebben zij hem niet gezegd, maar de getallen van wat er nog wel was, die waren ook al om te vloeken van ergeris. Ik zal U er een paar noemen; ik heb ze opgeschreven.

Cigaretten van 't merk „North State” 92.000.—; „Wings” 30.500.—. Andere merken 150.000. En in een andere kelder nog eens 26.000.—. *Totaal meer dan 300.000.— cigaretten.* En sigaren in één opslagplaats alleen al 36.000.—. De kisten stonden tot aan de zoldering toe opgehoopt. En toen hij wegging was er op eens een man, die zijn zakken nazocht.

Allerlei soorten brandewijn en likeur 80 flesschen hiervan en 70 flesschen daarvan, heele rekken vol, meer dan 500 flesschen.

Dan advocaat, daar zijn ze gek op. Tweeduizend-vierhonderd groote flesschen en tweeduizend kleinere flesschen.

Jenever 1250 kruiken ongeveer en rum en cognac en wat al meer, honderden ervan. Honderden flesschen goede Fransche wijn (geen Duitsche) en 578 flesschen whisky.

Goed laat ze maar rooken en drinken, in de jaren die gaan komen, zal 't wel anders voor ze zijn, als zij het belevan. Wij menschen hier kunnen dan onze cigaar en ons glaasje wel missen. 't Is wel bar, maar wij hebben dan tenminste de lol, als je het zoo noemen wilt.

Maar ons eten, onze boter en ons vleesch, ons vet en onze groenten. Dat deed mijn maat vloeken. Als je nagaat dat je zelfs op de bonnetjes de zaak haast niet meer bij elkaar krijgt en je moet dan opeens de voorraad opnemen bij dien rijkscommissaris, die hier toch niets te maken heeft en die dik en rond zich volstopt met wat hij ons ontstolen heeft. En dan moet je de lijmgige stukjes lezen van zijn soortgenooten, van die schijnheilige babbeltjes over dat wij meer moeten offeren en dat wij ook wel eens de doodstraf kunnen

verwachten voor die ergerlijke „zwarte handel”. God, mijnheer, wie zijn hier de zwarte-handelaren, de echte O.W.-haaien?

Lustert U maar: *1800 potten jam — 850 kilo ham in 116 blikken — 185 blikken Amerikaansch kalfsvleesch van bijna 3 kilo per blik — 230 blikken tong* en nog honderden andere blikken met bierworstjes en andere soorten vleesch en wild. Veel boter, margarine en vet en *235 flesschen sla-olie*; een paar honderd blikken groenten, verder *ruim 3500 blikkjes gecondenseerde melk*, veel vischconserven, vruchten op sap, en zoo. M'n maat keek mij aan, toen hij mij de getallen noemde en ik hem, enfin de rest snapt U wel.

Maar er was nog veel meer. Wat zegt U van 4.400 reepen chocolade van de eene soort en van nog eens 360 reepen van een andere soort en nog enkele honderden van diverse soorten bij elkaar? Wat zegt U van Haagsche hopjes en pepermunten en haverstroopballetjes en blikken poeder-cacao, alles in groote hoeveelheden. Verkade's koekjes en bonbons en speculaas, alles in 30 en 40 blikken tegelijk? Ja 't zijn dingen, die wij menschen toch niet elken dag eten en daarom denken wij er misschien anders over, maar hoe komt het daar allemaal en wie krijgt het? Voelt U wel.

Koffie in boonen, nog ongebrand *340 kilo* en dan nog *800 blikken* gebrande koffie en *300 pakken thee* van een half pond en *900 kilo suiker* en *630 pakken griesmeel*, om van *250 kilo rijst* niet te spreken.

Zeeep en zeepoeder, groene zeeep en waschzeepp, 't lag er opgestapeld. Zelfs W.C.-papier hadden de heeren niet vergeten.

Laat ik mijn verhaal maar sluiten, want ik begin weer opnieuw nijdig te worden en dan zou dit eenvoudige verhaal misschien eindigen met gescheld en met vloeken, net als mijn maat deed. Want, mijnheer, voor ons menschen is het wel allemachtig moeilijk op het oogenblik en als de rijkscommissaris fatsoenlijke menschen noodig heeft om nu eens te zien hoeveel hij wel bestolen is door zijn eigen soortgenooten, dan heeft hij toch maar ons noodig. En dat is het ergste niet, maar dat die menschen, die hun land en hun volk er aan wagen om oorlog te maken, aan ons zeggen, dat wij ons alles moeten ontzeggen maar zelf stiekum hun huizen tot het dak vol met eten en drinken en lekkers hebben; dat is erg! En als je hun kranten ziet, dan ....! Laat ik mijn eenvoudig verhaal hier maar stoppen, U weet wel wat ik bedoel.

De „Ausweise” van reserve-officieren zijn practisch waardeloos; in de eerste helft van Mei zijn meer dan 100 in het bezit van zoo'n Ausweis zijnde reserve-officieren opgepakt. Belanghebbenden dienen hiermee rekening te houden.

GOED ZOO, SPOORWEGEN.

Ook bij de Nederlandsche Spoorwegen is de samenwerking met den bezetter niet zóó hartelijk, als deze wel eens wil doe voorkomen. Zoo klagen de Herren erover, dat sommige functionarissen en bureaux van den buitendienst weigeren inzage in dienstzaken te geven en eenvoudige stukken niet ter beschikking stellen, omdat zij daartoe geen opdracht zouden hebben ontvangen van hun Nederlandsche chefs. Het bevat den Duitschers niet, dat het Nederlandsche spoorwegpersoneel te laat komt, zijn dienst tegenstribbelend vervult, bevelen om te rangeeren zoogenaamd niet verstaat, water nemen en het schoonmaken van de stookhaarden niet doelmatig aanpakt en niet precies opgave doet van schade aan locomotieven. Op hoogen toon eischen zijn, dat dit anders moet worden.

Goed zoo. Spoorwegen, gaat zóó door! Beselft wel, dat het juist Uw thans nog „stille” tegenwerking is, die een niet geringe bijdrage zal leveren tot den val van den dwingeland!

DE 9 BEKENDSTE RUSSISCHE GENERAALS, ONDER WIER VOORTREFFELIJKE LEIDING, DE RUSSISCHE BODEM WERD GEZUIVERD VAN HET „ONOVERWINNELIJKE” DUITSCHE LEGER.

1. Generaal Nicolai Watoetin, opperbevelhebber van het Eerste Oekraïnsche leger, drager van de orde van Suworow; Hij heroverde Kief

2. Maarschalk Iwan Konjef, drager van de orde van Suworow, opperbevelhebber van het Tweede Oekraïnsche leger; zijn laatste overwinning was de vernietiging van het Achtste Duitse leger.

3. Generaal Malinofsky, drager van de orde van Suworow, opperbevelhebber van het Derde Oekraïnsche leger; onlangs veroverde hij Nicopol, en nam op 24 Februari stormerderhand Kriwoi Rog.

4. Generaal K. A. Meretskof, drager van de orde van Suworow, opperbevelhebber van het Wolkof front, de veroveraar Nowgorod Starya Russa en Pskow.

5. Generaal L. A. Govorof, drager van de orde van Suworow, opperbevelhebber van het front bij Leningrad, ontzette Leningrad, trok Estland binnen en belegerde Psov.

6. Generaal P. I. Tolboechin, drager van de orde van Suworow, opperbevelhebber van het Vierde Oekraïnsche leger, overwinnaar van Taganrog en Melitopol.

7. Generaal Iwan Bagramyan, opperbevelhebber van het Eerste Baltische front; leidde het succesvolle offensief bij Nowel; staat tegenover de Finnen.

8. Generaal Popof, drager van de orde van Suworow, opperbevelhebber van het Tweede Baltische Front, voorman bij de innamen van Orel en Bjelgorod. Onlangs nam hij Dnjo.

9. Generaal K. K. Rokossovsky drager van de orde van Suworow, opperbevelhebber van het Eerste Wit-Russische Front; veroverde Rogatsjef, waardoor hij de weg naar Minsk opende.

„We zien de ontzaglijke tegenstellingen van aan den eenen kant de helsche duisternis van 's vijands onderdrukking en de dagelijksch nieuwe misdaden, die daaruit voortkomen, en aan den anderen kant het door de duisternis voortdurend sterker wordende licht der naderende overwinning”.

H.K.H. Prinses Juliana voor Radio-Oranje op Haar verjaardag, 30 April 1944.

NOG EENS AHA DE GIL.

Amsterdam 1 Mei, Zes uur in de middag.

Heb je 'm al?

Wat?

De Gil!

Je bedoelt toch niet dat NSB-blaadje?

Ja zeker!!!

??????

Fluisterend wordt het gesprek voortgezet....

1 Mei verscheen in Amsterdam een speciale editie van „DE GIL”. Tientallen mannen deelden de exemplaren gratis uit. Fleurig hing DE GIL voor de ruiten der kiosken, waar zij tegen de „bekende prijs van zes cent” te koop was. Ditmaal was de herkomst niet bekend!

Door een handige vervalsching waren de kioskjuffrouwen om den tuin geleid! DE ILLEGALE PERS HAD EEN PSEUDO—GIL GESCHREVEN.

Uit de vele koddige reacties die ons ter oore kwamen doen wij een greep: Bij het Centraal Station weigerden de menschen om de pseudo-Gil aan te nemen, omdat zij dachten dat het de echte Gil was!

Een Joodsch mijnheertje liep de pseudo-Gil te lezen. Een kennis vaart tegen hem uit:....dat jij, in jouw positie die smerigheid leest! Gooi weg dat ding!!” 't Mijnheertje doet het prompt. Later heeft hij van spijt zijn laatste haren uitgetrokken.

Dien Maandagavond zochten troepjes menschen de papierbakken na om te zien of er misschien nog eigens een weggegooid exemplaar te vinden was.

Een kioskjuffrouw: „Gottegot Mijnheer, ik ben zoo dom geweest. Ik heb ze allemaal verkocht en die juffrouw van..... krijgt er nu al een rijksdaalder per stuk voor... (Zeg Juffrouw van ...., afdragen aan het ondergrondse front, hoor! Anders ben je een gewone zwarthandelaarster.)

Een oppervandrig van de WA.: „k begrijp er deze keer niks fan!”

De volgende ochtend, acht uur; Een mijnheer aan het hoofd van de rij, die voor een kiosk staat „waar er nogeen hangt”: „Juffrouw, ik wil alle Gillen, die U nog heeft!” De kioskjuffrouw: „Niks ervan. Allemaal één, mijnheer!”

Een kantoormeisje: „Och, Greet, ik heb de volgende dag in alle vroegte de kiosken afgereden..... overal uitverkocht!”

Een landwachter, die niets te doen heeft, tot een verspreider van de pseudo-Gil: „Wil 'k effe helpe, kame-raad?” (Die landwacht toch! Je néémt ze waar ze bijstáán!!! Red.)

„WAT JE GERUST KAN DOEN”.

Jan vertelt aan zijn tante, dat hij ook „meewerkt”.

Dat kan hij gerust doen. Tante is volkomen betrouwbaar. Tante zegt in een gesprek met haar beste vriendin, dat neef Jan toch zoo'n flinke jongen is, want hij „werkt mee”. Dat kan ze gerust doen. De beste vriendin is volkomen betrouwbaar. De beste vriendin zegt tegen. . . . En die zegt . . . .

Tante, de beste vriendin, kortom ze zijn allemaal volkomen betrouwbaar. ZIJ hebben Jan niet verraden, dát staat vast.

Maar Jan is gisteren van zijn bed gelicht. . . . Daarom: Zwijgen is niet altijd nodig en niet altijd mogelijk, maar weet te zwijgen, wanneer het nodig is. Hier wás het nodig!

Uit een brief van een onderduiker.

.... Ook Meneer Pastoor had zijn radio niet ingeleverd. Hij luisterde iedere dag, in den kelder! Op een dag ging het mis; er werd gebeld. De huishoudster was was uit, Meneer Pastoor deed dus open. Op de stoep stond de burgervader (N.S.B.) vergezeld van de Gestapo. En ja, al spoedig bleek waar 't heen ging: kelderwaarts, letterlijk en figuurlijk. Meneer Pastoor moest de kelderdeur openen. . . . Beleefd liet hij de heeren vóórgaan.

Of 't nu een inblazing van den duivel was of wat ook, maar Meneer Pastoor was óók een mensch en gaf er aan toe.

De kelderdeur sloeg dicht, de sleutel werd fluks omgedraaid; naar de kapstok loopen en de deur uitglippen was het werk van een oogenblik.

Inmiddels was een en ander door de keldergangers ontdekt. Zij renden de trap op en vonden de deur dicht. En goed dicht, want de Kerk pleegt haar dienaren niet in huizen van revolutiebouw te laten wonen. De pastorie-deuren en sloten mochten er wezen. Beuken, trappen en schieten help niets. Ze zaten erin en ze bleven erin, mèt de radio, maar zónder Meneer Pastoor!

Toen de huishoudster anderhalfuur later thuis kwam, weerklonk uit de kelder een waar gehuil. Nou Karel, je begrijpt dat we genoten; je kon ze tot op het dorpsplein hooren!

Je ziet dus, dat ook op het platteland de geest strijdbaar is.

Meneer Pastoor maakt het best en luistert nog steeds maar niet meer in zijn eigen kelder!

THANS

VOORHEEN

Johnny de Drooge, de bekende provocateur, wanneer hij zich gegrimmeerd heeft. (Of is hij zooveel ouder geworden omdat hij zich zorgen begint te maken . . . ?)

ZOO ZIJN ONZE MANIEREN.

Kinderen als Gijzelaars!

2 lectoren van de Amst. Universiteit:

Dr. Hennepman en Dr. v. d. Schroeff weigerden (destijds) college te geven. Hierop werden hun jonge kinderen (o.a. 3 en 4 jaar oud) als gijzelaars gevangen genomen. De dienstbode van Dr. v. d. Schroeff die niet thuis was werd verboden de baby aan de ouders af te geven op straffe van zelf te worden gevangen genomen.

NOGMAALS: LENTZ.

Bijna waren we hem kwijt. Maar nu hebben we hem weer! Zijn nieuwste onderduikadres?

VALKENBOSCHLAAN 22. DEN HAAG.

Verantwoording:

Bus 30, 13 April 10, Pieter 10, H. A. R. 25, W. L. L. 25, V. V. 40, H. S. 50, Malers 21.60, A. S. te Ap, 100, W.I.R.I. 25, P. J. 36, van Piet te U. 20, Pim 50, L. D. C. 10, P. J. 30, B. D. 20, J. L. 30, Jan 12.65, C. de P. 20, D.E.V. 118, Vis 17, W. X. 3000, F. A. L. 110.